

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

SOBREVIUREM: REFLEXIONS CRÍTiques AL VOLTANT DE L'AVALUACIÓ CONTINUADA

Aportacions per al desenvolupament de bones pràctiques

- GOMEZ SERRA, Miquel
Universitat de Barcelona
Departament de Teoria i Història de l'Educació / Facultat de Pedagogia
Passeig de la Vall d'Hebron, 171; 08035 Barcelona, Catalunya
mgomez@ub.edu
- BURGUET ARFELIS, Marta
Universitat de Barcelona
Departament de Teoria i Història de l'Educació / Facultat de Pedagogia
Passeig de la Vall d'Hebron, 171; 08035 Barcelona, Catalunya
mburguetarfelis@ub.edu

1. RESUM: 500-700 caràcters

En aquesta comunicació reflexionem sobre un efecte directe que la implementació de l'Espai Europeu d'Educació Superior té en les nostres pràctiques docents: l'avaluació continuada.

SECRETARIA TÈCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

En primer lloc, reflexionem al voltant del seu concepte i dels seus avantatges per a professors i estudiants, i, a continuació, assenyallem tres variables que delimiten la seva viabilitat i idoneïtat: perfil del professor, continguts de l'assignatura i dimensions i característiques del grup classe.

En segon lloc, desenvolupem tres elements crítics en el moment de realitzar bones pràctiques d'avaluació continuada: la quantitat d'evidències, la seva qualitat i el calendari proposat. Finalment, apuntem una avaluació continuada que sigui sostenible per a estudiants i professors.

2. ABSTRACT: 500-700 characters

In this paper we reflect on one of the direct effects that the implementation of the European Higher Education is in our teaching practices: continuous assessment.

First reflections on its concept and its main advantages for teachers and students. Below, we highlight three variables that define the feasibility and desirability of continuous assessment: the teacher profile, specific contents of the course and class size and characteristics of the group.

Secondly, we develop three critical elements in the time of continuous assessment practices: the amount of evidence, quality and schedule proposed. Finally, we point out a continuous assessment that is sustainable for students and teachers.

3. PARAULES CLAU (llengua proposta): 3 / KEYWORDS (in English): 3

SECRETARIA TÈCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Avaluació; Qualitat; Bones pràctiques

Evaluation; Quality; Good practices

4. ÀREA DE CONEIXEMENT: Indicar l'àrea a la que correspon el contingut de la proposta:

a. Art i Humanitats

5. ÀMBIT TEMÀTIC DEL CONGRÉS: Indicar l'àmbit temàtic al que es proposa adscriure la comunicació:

- Avaluació i qualitat institucional
- Innovació en l'ensenyament superior
- L'aprenentatge autònom de l'alumne

6. MODALITAT DE PRESENTACIÓ:

- Comunicació oral

7. DESENVOLUPAMENT: tindrà una extensió d'entre 25.000 – 35.000 caràcters (amb espais)

a) Objectius

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

-

1. Aportar reflexions crítiques sobre la nostra experiència com a professors universitaris pel que fa a la implementació de sistemes d'avaluació continuada.
2. Detectar els principals punts forts i febles de les pràctiques d'avaluació continuada derivats de la nostra pròpia experiència.
3. Aportar algunes variables que condicionen la viabilitat i la idoneïtat dels sistemes d'avaluació continuada.
4. Concretar algunes estratègies que ens faciliten desenvolupar bones pràctiques d'avaluació continuada.

b) Descripció del treball

La implementació de l'Espai Europeu d'Educació Superior, conegut popularment com Pla Bolonya, ha suposat tot un conjunt de canvis significatius, no únicament en la planificació de l'oferta d'estudis de grau i en l'organització acadèmica dels estudis, sinó també en les pràctiques docents del professorat.

Entre aquests canvis, n'hi ha que afecten de forma directa l'avaluació dels estudiants. Així, a la Universitat de Barcelona, l'aplicació del Pla Bolonya, pel que fa als sistemes d'avaluació dels processos d'aprenentatge dels estudiants, ha implicat, entre altres, dos canvis significatius: la **supressió de les segones convocatòries** a partir del curs 2012-2013 (supressió que ja venia aplicant-se amb anterioritat a altres universitats i, fins i tot, en algunes facultats de la

SECRETARIA TÉCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

mateixa Universitat de Barcelona) i la **generalització i universalització de l'avaluació continuada** per mandat o imperatiu institucional d'acord amb el que estableix l'article 10.1 de les *Normes reguladores de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges*: “Com a norma general, l'avaluació ha de ser continuada.” (Universitat de Barcelona, 2006).

Pel que fa a aquestes *Normes reguladores de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges* cal dir que, en el moment d'escriure aquesta comunicació, acaba de fer-se públic una nova versió revisada de les mateixes i que encara es troba en fase de discussió i de debat dintre de la institució: *Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i qualificació dels aprenentatges* (Universitat de Barcelona, 2012). En aquest nou projecte de normativa reguladora es fa menció a una alternativa a la segona convocatòria denominada *procés de reevaluació*. Curiosament, de forma paral·lela al mateix procés de discussió sobre aquesta normativa, s'ha reobert el debat pel que fa a la possible recuperació, a curt o mig termini, de la segona convocatòria, debat que està impulsat principalment per les reivindicacions dels estudiants i de les seves associacions, però també per alguns col·lectius del professorat disconformes amb la seva supressió.

Cal també afegir un canvi més que ha implicat el Pla Bolonya en relació a l'avaluació: l'avaluació per competències¹, que vetlla per donar més importància al procés d'aprenentatge

¹ La competència és la capacitat de respondre amb èxit a les exigències personals i socials que ens planteja una activitat o una tasca qualsevol en el context de l'exercici professional. Comporta dimensions tant de caire cognitiu com no cognitiu. Una competència és una mena de coneixement complex que sempre s'exerceix en un

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

-

que al d'ensenyament i atorga major protagonisme a l'educand. En aquesta línia podem dir que l'aprenentatge per competències suposa un valor afegit a l'avaluació, però de manera independent de si es tracta d'una avaluació continuada o bé d'altres models avaluatius. Si més no, considerem que podem avaluar competències seguint models d'avaluació diversos i que aquestes no queden merament circumscrites a l'avaluació continuada, o si més no al model actual d'avaluació continuada.

Val a dir que estem convençuts de la bondat pedagògica de l'avaluació continuada i dels seus avantatges i punts forts envers altres modalitats d'avaluació, especialment de l'avaluació única (que generalment s'identifica, de forma incorrecta, amb la realització dels clàssics i tradicionals exàmens); però també hem de dir que ens preocupa la seva implementació generalitzada per imperatiu institucional, ja que seríem partidaris que el professorat es fes seva l'avaluació continuada per convenciment, al mateix temps que ens genera dubtes que aquest imperatiu no s'acompanyi de mesures institucionals suficients que facin desitjable, i viable, l'avaluació continuada.

En altres paraules, se'ns fa difícil separar la implementació generalitzada i obligatòria de l'avaluació continuada d'altres mesures organitzatives i acadèmiques de la institució. És per això, i conscients que les pràctiques d'avaluació continuada afecten i ocupen, i també preocupen,

contexte de manera eficient. Les tres grans dimensions que configuren qualsevol competència són: saber (*coneixements*), saber fer (*habilitats*) i ser (*actituds*). (Rué, 2005).

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

-

a una part important del professorat universitari, que hem pensat aportar algunes reflexions sobre la bondat, però també sobre els possibles efectes perversos de l'avaluació continuada, així com també de les seves fortaleces (moltes) i febleses (poques), i de les condicions que la fan possible i que cal ponderar i valorar en el moment de dissenyar i fer bones pràctiques.

L'origen d'aquesta comunicació cal situar-lo en la *Jornada d'Innovació docent i pràctiques d'avaluació continuada* que va organitzar el Departament de Teoria i Història de l'Educació de la Universitat de Barcelona el dia 5 de juliol de 2011. Dintre d'aquesta Jornada hi havia programada una Taula rodona al voltant de l'avaluació continuada i les dues persones que presentem aquesta comunicació fórem les encarregades d'aportar les nostres idees i reflexions.

Tot i no haver parlat abans sobre els possibles continguts de les nostres intervencions respectives en l'esmentada taula rodona, i tot i que se suposava que un de nosaltres havia de representar una visió més positiva i favorable i l'altre una visió més crítica envers les pràctiques d'avaluació continuada, va resultar que el nivell de coincidència en les nostres reflexions era força important: aportàvem mirades diferents, però amb un nivell de coincidència alt. És per això que posteriorment ens hem decidit per escriure algunes de les reflexions que vàrem elaborar.

En primer lloc, hem de dir que **aquestes reflexions es fan des de la nostra experiència com a professors universitaris** i no únicament des de la teoria (com podria fer suposar o sospitar el nostre departament d'adscripció). En altres paraules, no parlem des de la teorització del que és o hauria de ser l'avaluació continuada, sinó que les nostres aportacions es fonamenten en una reflexió crítica de quina ha estat la nostra experiència al llarg d'aquests darrers tres anys,

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

ja que entenem que hi ha força aspectes que són compartits amb moltes i molts altres col·legues. No escrivim sobre allò que hauríem de fer, sinó que escrivim sobre allò que fem, amb els seus avantatges i greuges, amb les innovacions i repeticions que vivim, amb les disjuntives i conjuntives, sumant i objectant.

En definitiva, parlem des de l'experiència, no des de la teoria, però sí des de la reflexió (crítica) de la nostra pròpia experiència com a parts implicades en els processos d'ensenyament i aprenentatge dels estudiants. Sabent que el procés Bolonya vol posar l'accent en l'aprenentatge per damunt de l'ensenyament, o si més no com a resultant d'aquest. És així com validem també la nostra experiència, des de la posada en pràctica en els àmbits d'aprenentatge per valorar en quina mesura s'esdevenen amb major o menor significativitat en funció dels models avaluatius, ja siguin continuats, discontinus o bé des dels innovadors processos que de ben segur l'avaluació continuada també comporta i comportarà.

En segon lloc, volem destacar que a nosaltres **ens agrada la docència** i que aquesta és una de les parts del nostre treball com a professors universitaris que més ens complau i més ens gratifica. Sens dubte les tasques del professorat universitari s'organitzen sobre tres grans eixos: la docència, la recerca i la transferència de coneixements. Conscients que la recerca reverteix en una bona docència i la qualitat de la mateixa, sabem que reflexionar i investigar sobre els models avaluatius de ben cert revertirà també en la qualitat de l'avaluació. Però, alhora, amants com ens manifestem de la professió docent, sabem que l'entusiasme per l'ensenyar i aprendre –com a diàada inseparable– ens durà al compromís voluntariós -lluny de l'imperatiu del deure- per

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

millorar-ne la qualitat i la possibilitat de transferir aquest aprenentatge en uns bons resultats tangibles a nivell competencial pel que fa a la incorporació de coneixements però també d'actituds i habilitats que posin de manifest l'adquisició de tals coneixements i la seva transferència en el futur professional de l'estudiant universitari.

Per tot això les bones pràctiques per les que optem, en plural com a model a adaptar en funció de cada professional de l'ensenyament, desitgen incorporar els avantatges i desavantatges del model d'avaluació continuada per tal de fer-lo més real i possible en funció de les particularitats de cada relació educativa, de les implicacions laborals dels educadors i de les competències que n'adquireixen els estudiants. Els resultats que ells en copsin els podrem considerar sempre i quan estiguem disposats a escoltar l'estudiantat, que ens aportarà una visió complementària a la nostra com a docents, per tal de poder valorar amb major amplitud la viabilitat de l'avaluació continuada i la visió que ells en tenen com a subjectes d'aquest model.

Pel que fa a la relació entre bones pràctiques i sistemes d'avaluació dels processos d'aprenentatge en les seves diverses modalitats, entenem que és important tenir en compte **tres variables**, ja que aquestes delimiten la viabilitat i la idoneïtat de l'avaluació continuada: **les característiques personals i professionals del mateix professorat, els continguts específics de l'assignatura, i les dimensions i característiques del grup classe**. Desenvolupem breument, a continuació, aquestes tres variables que condicionen la viabilitat i la idoneïtat de l'avaluació continuada.

SECRETARIA TÉCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

En primer lloc, pel que fa al **perfil del professor/a** és important tenir en compte l'estil del professor/a, les seves habilitats i capacitats, la coherència entre el seu pensament i les seves pràctiques educatives. Aquests trets reverteixen en el seu model educatiu, d'ensenyament-aprenentatge, i per descomptat en el model avaluatiu, que de retruc reflectirà, amb més o menys credibilitat, les resultants del procés d'ensenyament-aprenentatge.

Pel que fa als **continguts de l'assignatura** hem de tenir en compte que hi ha assignatures de caràcter aplicat o pràctic, o en les que el desenvolupament de competències instrumentals i relacionals té caràcter primordial i, per tant, difícilment podem entendre la valoració dels processos d'aprenentatge dels estudiants sense pràctiques continuades d'avaluació. Però, també és cert que hi ha altres assignatures, amb continguts curriculars de caràcter epistemològic i teòric, que desenvolupen competències cognitives, per a la valoració de les quals tal vegada existeixin altres modalitats d'avaluació que també poden ser útils. És a dir, l'avaluació continuada pot ser la més indicada en assignatures de caràcter aplicat i instrumental, però pot no ser-ho tant, o en exclusiva, en assignatures de caràcter teòric, en les que validarem l'aprenentatge assumit en funció de la suma de competències adquirides que es posaran en evidència en l'exercici professional, i que de ben segur aniran intrínsecament vinculades amb el procés de reflexió crítica previ i posterior a la pràctica professional. Considerem que aquesta base teòrica que moltes assignatures aporten, rau a la base del que serà una pràctica consolidada i no merament accidental.

SECRETARIA TÉCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

-

Finalment, pel que fa a les **característiques i dimensions del grup classe** cal dir que aquesta és una variable de caràcter pràctic, però que condiciona de forma directa i intensa la viabilitat de l'avaluació continuada. Pensem que és molt difícil desenvolupar bones pràctiques en cas de tractar-se d'assignatures amb un nombre important d'estudiants, ja que en aquests casos l'avaluació continuada perd sentit i qualitat i, tot sovint, es converteix en un simulacre de la mateixa i en la que es demanen un seguit de treballs sense coherència interna, amb devolucions fora temps i que sols fan que incrementar la pressió sobre els estudiants (que han de fer múltiples i dispersos treballs i exercicis per a una gran pluralitat d'assignatures i, sovint, tot en un interval curt de temps) i sobre el mateix professorat que la proposa (excessiu volum de treballs per corregir, dificultats per fer retorns qualitatis i, sovint, fora de temps).

Entenem que la interrelació d'aquestes tres variables és la que possibilita o dificulta realitzar bones pràctiques d'avaluació continuada.

La dificultat o bona viabilitat de l'avaluació continuada considerem que té molt a veure amb el decalage entre el sentit de la mateixa i l'aplicació. Sovint la filosofia que mou aquest model avaluatiu és força compartida. N'exposem, per aquest motiu, les funcions pedagògiques que considerem ha d'acomplir l'avaluació continuada, i que concretem en dues: proporcionar al professorat informació que permeti prendre decisions per regular l'ensenyament i així ajudar l'estudiant a aprendre més i millor; i alhora proporcionar a l'estudiant informació perquè pugui prendre decisions d'autoregulació del seu procés d'aprenentatge. Fins aquí probablement establiríem un consens d'acord amb el sentit de fons de l'avaluació continuada i la seva viabilitat

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

pedagògica, ja que garanteix la valoració de tot el procés d'aprenentatge de l'alumne i no merament dels resultats finals, permet un seguiment continu i suposa un major disseny de les activitats d'aprenentatge. Alhora permet una reestructuració del procés d'ensenyament-aprenentatge, una revisió permanent i una adaptació als desajustaments detectats en aquest procés continuat. Per la qual cosa, comporta, de retruc, la implicació constant del docent i el compromís entre educand i educador esdevé major i continuat també en el temps. En aquest sentit, es traven tot un seguit de vincles educatius de caire ètic, en els que el compromís moral i l'ètica relacional entren en joc.

Aquesta avaluació continuada té aspectes positius tant per al professorat com per als mateixos estudiants. Pel que fa al professorat, entenem que facilita informació que li permetrà prendre decisions que ajudin en la regulació continuada i òptima dels processos d'ensenyament i aprenentatge, aconseguint una millora quantitativa i qualitativa d'aquests processos (els estudiants aprenen més i millor). Entre aquests aspectes positius en destacariem els següents:

- detectar i valorar errors i obstacles que dificulten l'aprenentatge
- detectar estratègies exitoses d'ensenyament-aprenentatge
- conèixer el progrés dels estudiants al llarg del temps
- analitzar el temps de dedicació a l'estudi i distribució de tasques
- valorar la competència axiològica en responsabilitat i compromís

Pel que fa als estudiants, pensem que l'avaluació continuada els hi aporta elements que els hi permeten prendre decisions que afecten l'autoregulació continuada dels seus processos

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

d'aprenentatge. Entre els aspectes positius de l'avaluació continuada pels estudiants, caldria assenyalar:

- motivació
- valorar els coneixements previs
- gestionar els propis errors
- ser conscients dels perquès dels èxits i dels fracassos en els aprenentatges
- prendre decisions sobre el propi procés d'aprenentatge
- fer una síntesi dels aprenentatges
- prendre consciència del que s'ha après i el que no
- adquirir compromís i responsabilitat

Tot i així, en aplicar aquest model avaluatiu hi ha dificultats que cal posar sobre la taula. Les unes, fruit del que s'ha establert com una moda a incorporar, i les altres pel fet d'aplicar una normativa tant si es creu en la seva bondat com si no s'hi creu.

Hi ha tres elements que, segons el nostre parer, poden afavorir els aspectes forts o bé afavorir els aspectes febles, segons quina sigui l'aplicació que en fem. **Són tres elements crítics, bàsics i claus en el moment de realitzar bones pràctiques d'avaluació continuada.** Aquests tres elements són els següents: **la quantitat de les evidències que demanem, la seva qualitat i el calendari que proposem.** Desenvolupem, a continuació, algunes reflexions al voltant d'aquests tres elements crítics.

SECRETARIA TÉCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

Quantitat de les evidències que s'exigeixen. És important que el seu nombre s'ajusti al nombre d'hores de l'assignatura i evitar els excessos de treballs que no fan més que incrementar la pressió sobre els estudiants i la lleugeresa de la producció. Pensem que és important reivindicar la sostenibilitat i recuperar el sentit de la mesura, perquè a més quantitat d'evidències avaluatives no comporta necessàriament més aprenentatge ni més implicació del professor/a en el bon seguiment i guiatge del mateix.

Qualitat de les evidències que es demanen. Per tal de no caure en la fragmentació i trivialització del que es demana, i en bé del sentit global de l'aprenentatge -del conjunt de treballs i proves de l'assignatura- i del sentit particular de cada treball, convé valorar que el bé de l'avaluació continuada no vagi en detriment de la qualitat de les evidències avaluatives. Totes elles han de poder tenir un sentit en si mateixes i dintre del conjunt de l'assignatura i, tal vegada, també del conjunt d'assignatures del semestre i del curs, que garanteixin una millora en el procés de formació. Per això convé un treball en equip previ dels professors, que trenquin la por a compartir l'activitat de la seva aula amb la resta de professorat, per tal d'arribar a acords avaluatius i tant de bo a activitats transversals que trenquin les barreres de la 'meua' assignatura, i puguin avaluar competències que es treballen en diferents àrees temàtiques. Això comportaria un treball avaluatiu també conjunt i compartit per part dels equips docents.

Calendari proposat. És important el ritme, el temps i el moment de les devolucions. Cal aprendre a fer una bona gestió del temps –realista tant per part del professor/a com de

SECRETARIA TÈCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

l'estudiant-, com a competència clau per als futurs professionals en aquesta societat del segle XXI.

En aquest sentit, és important recordar que nosaltres, les professores i els professors, en els nostres equips docents, decidim quina és la gestió que fem de les assignatures que ens toca impartir. Així, entenem que som responsables de quina és la proposta educativa que fem (Meirieu, 1998) i, per tant, també, del sistema i dels mecanismes d'avaluació que proposem. Apostem per recuperar un principi de REALITAT (possibilisme), de poder proposar una avaluació que trepitgi de peus a terra, real i possible, ja que anirà en benefici de la seva aplicació i efectivitat. Hem de tenir en compte, com abans apuntàvem, el temps disponible, el calendari i, també, que la nostra assignatura no és l'única ni tampoc la més important. Per evitar aquesta fragmentació i increment exponencial d'evidències avaluatives una de les millors estratègies és la coordinació dels equips docents implicats en la docència d'un mateix semestre i d'un mateix curs. Això suposa, per descomptat, temps destinat a aquesta coordinació entre el professorat, un temps que també ha de poder ser real i possible. Cal cercar no sols la coordinació, sinó també la integració i articulació d'una part de l'avaluació.

c) Resultats i/o conclusions

En definitiva, el repte de la viabilitat de l'avaluació continuada passa per fer compatibles els criteris pedagògics amb els criteris de sostenibilitat, tant pel que fa al professorat com a l'estudiantat. Uns criteris pedagògics que no posen en qüestió alguns temes que seguiran sent de

SECRETARIA TÈCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

debat en l'aplicació d'aquesta modalitat avaluativa. Tampoc podem apostar a cegues per un procés que sabem comporta la seva controvèrsia. Esmentem tot seguit aquestes *qüestions pedagògicament controvertides*:

- Confondre èxit amb esforç: podem optar per mesurar l'èxit segons els paràmetres que minimitzen el fracàs escolar, o vetllar també per l'esforç que cal fer per part de tots els agents educatius implicats.
- Responsabilitat i autogestió dels estudiants *versus* infantilització: si l'avaluació continuada comporta major seguiment per part dels docents, podem entendre que va en detriment de l'autonomia de l'estudiant i comporta retornar a un tracte més materno-paternalista en el procés d'ensenyament-aprenentatge.
- Acceleració de l'aprenentatge o educació lenta: en aquest debat també hi entra en joc l'avaluació continuada, en tant que pot contribuir a un procés més lent sempre i quan el que mira de corroborar per avançar és que s'hagin assolit els aprenentatges i s'hagin consolidat, la qual cosa es podrà mesurar amb un període més ampli de temps.
- Gestió entre els nivells d'exigència i avaluació del professorat universitari, a cavall entre l'excel·lència en publicacions d'impacte i la bona docència poc mesurada pels actuals indicadors acreditadors del professorat. Es desprèn d'aquí major dedicació del temps en recerca i publicació de la mateixa, en detriment de

SECRETARIA TÉCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

la millora de la qualitat docent pel que fa a l'atenció dels processos d'ensenyament-aprenentatge.

Al capdavant, uns trets pedagògics que no ens facin perdre el nord, el sentit de tot plegat i concretament el sentit del procés avaluatiu. Potser el debat de fons és que trontolla el sentit real de l'avaluació i no merament la modalitat avaluativa que adoptem. Entenem que no es tracta de sobreviure a l'avaluació continuada sinó de fer-la sostenible per tal de poder viure amb ella sabent que és garantia d'un bon procés educatiu, que serà també tingut en compte entre els indicadors de l'avaluació de la qualitat del professorat.

Tal com hem apuntat abans, per tal d'aconseguir bones pràctiques d'avaluació continuada, cal que tinguem en compte tres aspectes que entenem són bàsics: la quantitat i la qualitat de les evidències avaluatives (més que demanar moltes activitats i evidències, cal trobar aquelles que són fonamentals i que donen sentit al procés d'aprenentatge) i el calendari de les mateixes (cal garantir que les nostres devolucions tenen lloc a curt termini, de manera que els estudiants poden aprendre dels seus errors i esmenar-los en la propera activitat). En definitiva, entenem que és important defensar una **avaluació continuada sostenible** que, entre altres elements, contempli alguns dels següents:

- Treball en equips docents
- Treball col·laboratiu entre els equips docents implicats en un mateix semestre d'un mateix curs
- Aprofitar al màxim les eines tecnològiques dels campus virtuals

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

-

- Desenvolupar tot un seguit d'estratègies d'avaluació de caràcter complementari: recensions, treballs individuals i en equip, fòrums presencials i virtuals, debats, ús de materials no convencionals, estudis de casos, resolució de problemes, qüestionaris de correcció automàtica, exàmens, avaluacions entre iguals, autoavaluació, etc.
- Formació del professorat en la gestió del temps
- Disseny de plans docents centrats en el treball de l'estudiant, però que també valorin el temps dedicat pel professorat
- Valoració de la qualitat docent i de les bones pràctiques
- Dotar de sentit, credibilitat, aplicabilitat i sostenibilitat a les propostes d'avaluació continuada
- Contemplar en les directives d'organització del treball del professorat l'increment de temps de dedicació que implica el treball en equips docents, el treball col·laboratiu i l'avaluació continuada
- Incloure i validar, entre els indicadors acreditatius del professorat, aquells que facin referència a la dedicació a l'estudiantat i la seva millora en els processos d'ensenyament-aprenentatge, on el nivell de compromís i implicació relacional hi sigui present.

Pensem que cal reivindicar la tranquil·litat i la lentitud en els processos educatius (Domènech, 2009) i cercar el sentit en les activitats que fem fer als estudiants.

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

-

Finalment, no podem deixar de formular-nos algunes preguntes que, tot i estar convençuts de la bondat pedagògica de l'avaluació continuada, tot sovint ens neguiteja. L'aplicació estandaritzada de l'avaluació continuada respon a una preocupació per la millora dels aprenentatges dels nostres estudiants i per trobar formes més justes i efectives de valorar els seus processos d'aprenentatge? O bé el que preocupa és l'elevat grau de fracàs o d'abandonament; o bé garantir unes aplicacions que comportin novetat a les polítiques educatives? Estem segurs que amb l'avaluació continuada milloren els aprenentatges dels estudiants? O bé tan sols milloren les seves qualificacions? Perquè del que sí estem segurs és que amb l'aplicació de l'avaluació continuada han millorat les qualificacions dels estudiants, si més no en el sentit d'haver-se reduït els percentatges d'estudiants que no aprovaven o no es presentaven, però, de veritat això és perquè s'han millorat els processos d'ensenyament i aprenentatge? O, tal vegada, s'han afeblit els sistemes de control i de valoració d'aquests processos d'ensenyament i aprenentatge? Heus aquí quan potser el que trontolla ja no és el sentit de l'avaluació continuada sinó el sentit de l'avaluació en si mateixa.

8. REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES

Conferencia de Ministros Europeos de Educación Superior (1999). *Declaración de Bolonia*. Joint Declaration of the European Ministers of education. (consulta desembre 2011) <<http://www.eees.ua.es/documentos/declaraciónBolonia.pdf>>.

SECRETARIA TÈCNICA
VII CIDUI
ISBN 978-84-695-4073-2

LA UNIVERSITAT: UNA INSTITUCIÓ DE LA SOCIETAT

-

Glenn, J.; Gordon, T. (2007). *Estado del Futuro. Situación y desafíos globales del futuro*. Naciones Unidas.

Domenech Francesc, Joan (2009): *Elogi de l'educació lenta*. Barcelona: Graó.

Meirieu, Philippe (1998): *Frankenstein educador*. Barcelona: Laertes.

RUÉ, J.; MARTÍNEZ, M. (2005). *Les titulacions UAB en l'Espai Europeu d'Educació Superior*. Cerdanyola del Vallès: IDES-UAB.

Universitat de Barcelona (2006): *Normes reguladores de l'avaluació i de la qualificació dels aprenentatges*.

Universitat de Barcelona (2012): *Normativa reguladora dels plans docents de les assignatures i de l'avaluació i qualificació dels aprenentatges* (esborrany).

SECRETARIA TÉCNICA

VII CIDUI

ISBN 978-84-695-4073-2

